

„Odstěhovat se do Bolívie? Jedině jako poustevník,“ říká Milan Kollinger

EXKURZE DO BUŘINKOVÉHO BLÁZINCE

Člověka dnes může popadnout touha podívat se prakticky kamkoliv. Stačí odhodlání, nějaké peníze v kapse a hlavně – čas. Vrcholoví manažeři by dodali: zastupitelnost ve firmě. Rakovnický rodák Milan Kollinger pracuje jako vedoucí IT projektů u nejmenované firmy, a když sdělil svým šéfům, že chce na měsíc zmizet v Jižní Americe, radosti neřádali. Nakonec nad jeho poštelou touhou mávli rukou a v červenci se Milan se svoji přítelkyní Radkou vydal do země, která je pro Středoevropana přeci jen obestřena rouškou exotiky a neznáma. Do Bolívie.

● Co se přihodí, že člověka napadne jet zrovna do Bolívie?

Když člověk pracuje od rána do večera, tak potřebuje nějakou změnu. Možná nejlíp změnit práci (...úsměv). A právě aby tu práci změnit nemusel, musí si dát občasný pořádný „reset“ a odjet tam, kde to je úplně jiný a hodně daleko. Přítelkyně Radka byla na promítání fotek kamaráda, který cestoval po Peru a to byla i naše prvotní idea. Peru je už ale poměrně komerční země a je drahá. Nakonec jsme zvolili Bolívii. Je pestrá, tajemná, nechudší, ale zároveň bezpečná.

● Proč jste nezvolili cestovku, proč jste si vybrali vlastní cestu?

Už jsme na tento způsob zvyklí. Člověk přitom nejvíce zažije. Letelo nás sedm,

k obratníku Kozoroha. Nadmořské výšky jsou tu od 100 metrů až do 6500 metrů, takže tu člověk najde v podstatě všechny klimatické pásy. Hodně lidí žije na náhorní plošině ve výšce kolem čtyř tisíc. Bohužel nemají moře. Za to mají obrovské jezero Titicaca.

● Měla vaše cesta nějaký rádek?

Určitě. Při jeho vytváření jsme čerpali z cestopisů na internetu a rozhodovalo se, jestli pojedeme po směru nebo proti směru hodinových ručiček. Chtěli jsme mít cestu co nejpřesnější. Dost jsem se díval na terén a fotky na Google Earth. Napsali jsme si velký seznam míst, ale museli jsme ho proškrtat. Hodně jsme chtěli vidět asi největší solnou pláň na světě, Amazonii a jejich největší město La Paz. Pak jsme chtěli do hor.

Teď mají v Bolívii zimu. Nahoře mají ráno kolem nuly, u solný pláň bylo mínus 8°, přes den tam je třeba okolo 15°. Dole je pořád vteřlo a teplo.

● Jak jste se stravovali. Kde jste spali?

Stravování je jednoduché. Člověk si ale musí dávat pozor, co si do pusy dává. Nahoře je to v pohodě, ale v nížinách kolem jídla lítají mouchy. Základem masité stravy v Bolívii je kuře. Oni tomu tedy neříkají maso a když je někdo vegetarián, tak mu klidně dají kuře. Maso je pro ně lama nebo vepřov. Příloha brambory, ne vařené, ale smažené na oleji. Hodně jsme si dávali také vepřov z kynutého těsta plněného zeleninou nebo masem. Tam to funguje tak, že jídlo se prodává na ulici

ale lidé si tím přivydělávají. Na ulicích prodávají i čaj z koky. Hodně jsou vidět čerstvě vymačkané džusy. Jídlo jsem si pochvaloval nejvíce v Copacabaně, to je prostě ráj na pstruhy. Na plody moře, ovoce a zeleninu je dokonale Chile.

Co se noclehu týče, měli jsme stan a karimatky, ale ve stanu jsme spali jen dvě noci v horách. Většinou jsme spali v tzv. hostelech, kde je sprcha. Cena v přepočtu od 40 Kč až po 120 Kč na osobu, takže jsme se vůbec neomezovali. V opravdu luxusní restauraci v La Paz vyjde jídlo na 130 korun, u nás by to stálo minimálně šest stovek.

● Jací jsou Bolívijci?

Většina z nich jsou indiáni. Jsou zvláštní tím, že nepřemýšlí dopředu a jsou poměrně plaší. To se týká i focení. Jakkmile někdo vytáhl aparát, odvraceli se. Zřejmě to souvisí s jejich náboženstvím. Jsou poměrně maličci a i mikrobusy mají přestavený pro hodné cestujících. Evropan pak má problémy se sem vejít.

Co se týká oblékání, muži moc tradice nedodrží, ale ženy ano. Jako pokrývky hlavy mají různé čepce, ale hlavně buřinky. Jsou protáhlé a nahofe zakulacené. Dodá to vážnosti a nosí je opravdu jen ženy. Slyšeli jsme, že když jí má nakřivo, tak je svobodná a když rovně – už je vdaná. Evropský ideál krásy tu evidentně nemá žádnou hodnotu. Ženy nosí obrovské vrstvené sukně, které jim jen přidávají na objemu. Podobně kolem ramen mají několik vrstev šálů. Zpravidla nepoznáte, kolik je ženský let – vizuálně hrozně rychle stárnou.

● Rozumí třeba našemu pojetí humoru, českým vtipům?

Myslím, že něco jako intelektuální humor nechápou vůbec nebo hodně málo. Reší spíš základní lidské potřeby a z toho vznikají humorné situace. Když vidí bělocha, je to pro ně zdroj peněz, myslí si, že jsme všichni severoameričani. My jsme navíc narazili i na jazykovou bariéru. Angličtina vám tu není k ničemu. Mluví se převážně komolenou španělštinou.

● Víte, že máš rád muziku. Co teď hrát v Bolívii?

V autobusech, co jsme jezdili, jsme slyšeli jakýsi andský pop. Jedna písnička stejná jako druhá a zvláštní rytmus. V každé písničce se opakuje „mikorason“, což je něco jako „můj miláčku“. Neuchvátilo nás to a žádnou desku jsme si nepřivezli.

● O komunikaci a dopravě se vypráví samé hrůzy?

Jsou poměrně zaostalí, co se týče povrchu. Z devedesátí procent mají prašné cesty. Pravidla silničního provozu snad neexistují, jede ten, kdo víc troubí, má větší auto a je vpředu. Překonání vzdálenost 160 km tam představuje čtyři hodiny i více času. V horách je povrch kamenitý, v nížinách bahňité cesty. V noci jsme tam jednou našim autobusem vytahovali jiné, co sjel z cesty. Autobus tah do Brazílie vypadá jako širší polňačka.

● Čím se hlavně jezdí?

Co se týče vozidel, jedná se vesměs o terénní TOYOTY. Jsou skvělé, ale převážně těžké retro. Autobusy mají vysoký podvozek. Jezdí se vpravo, ale třeba na „silnici smrti“ se řídí vlevo, aby řidiči dobře viděli. Linkové spoje mezi městy fungují bez problémů. Až na ten čas. Co se týče jízdního řádu, tak jsou tam vyřvávačky, který volají Oruro, Oruro... nebo Sorata, Sorata... Všude si musíš nechat veřejný rezervy. Koupíš si lístek a máš to třeba hodinu zpovědi. Čeká se, než se autobus naplní.

● Co hromadná doprava ve velkých městech?

Například MHD v La Paz tvoří taková skupina mikrobusů. Vějde se tam 14 lidí, ale jsou tam hodně naháňané. Vystupuje se kdekoliv. Řidič celou cestu vyřvává, aby nastupovali další. Je tam totální chaos. Pořád troubí, to je základ. Jezdí tam i laciné taxi. Vyjde to tak na dvačky. Bágly se vozí většinou na střeše.

● Bolívie je země koky?

Zvykat v Bolívii koku je normální asi jako tady kouřit cigarety. Je to velká tradice a pomáhá jim to k tomu, aby se cítili líp, podobně jako u nás po kafi. Nemají pak hlad, mají pocit, že všechno zvládnou, jsou výkonnější, mají větší sílu, nepotřebují spát. Jedou na tom řidiči autobusů, horníci, manuální dělníci. Je to pro ně svatá rostlina.

● Předpokládám, že jste jako zvědaví turisté okusili?

Koka nám hodně pomohla s aklimatizací v horách. Když

La Paz a jeho buřinkové dámy.

Foto archiv-mk-

se člověk dostane do vysokých nadmořských výšek, má pocit malátnosti, může ho bolet hlava, cítí se slabě. S tím vším se dokáže vyrovnat pomocí koky. Běžně se sežene na trhu. Pytlík koky vyjde na 5 boliviánů, což je asi 10 Kč. Třeba v hornickém městě Potosí je trh, kde si můžeš koupit koku, dynamit a 95% čistý alkohol. Všeho kolik chceš. Je tradicí to nosit na exkurze do dolů coby dárky pro horníky.

● Zažili jste pocit strachu?

Při přejezdu autobusem do džungle jsme se báli na silnici smrti. Normálně jsme se báli o život. Žádný krajnice, úzká silnice vytesaná do skály, místama jedeš 20 centimetrů od hrany, pod sebou vidíš zřícený autobus, slyšíš zprávy o mrtvých. Když jede v protisměru nákladák, tak se musí couvat. A ještě kdybys viděl toho řidiče – tvář plnou koky, zpocený, nevyšpalej, krvavý oči. Údajně tady každý rok umře asi stovka lidí. Tahle silnice vede z La Paz. Pak máme ještě zážitek z cesty zpátky do Chile. Na hranicích nás celníci vyhmátlí, že vezeme banány. Dovozy ovoce, zeleniny a produktů ze zvířat je totiž přísně zakázán. Jenom nám je zabavili. Babka ale vezla velké pytel koky, úředník to prohrabal, jestli v tom nevezve vejce nebo co, a pustil ji dál. To jsme koukali. Pak jsme zjistili, že jsme propašovali jeden česnek (...smích).

● Co je pro Bolívii charakteristické?

Buřinky, rozmanitost a chaos, krásný počasí. A pak taková charakteristická vůně, protože oni se moc nemyjou. Například na záchod chodí ženský tak, že to vypustí pod sebe. Vystoupí z autobusu, přídřepe... Kdekoliv. Co se týče hygieny. Jdeš na záchod a venku pak vidíš, jak to odtéká do nějaký říčky. Vůbec neřeší životní prostředí, ekologii. Bohatý žijou jako my, mají zahrádky, domečky. Těch je ale minimum. Většina bydlí ve staveních, která jsou narychlo postavená z cihel, jednoduchá okna, bez omytky. Když není udelaná kolaudace, tak nemusí platit daně.

● Vyměnil bys českou kotlinu za bolivijské hory?

Ob jeden měsíc jo. Ale trvale ne. Hodně by mi tam chyběla naše kultura a krajina. Shrnu to asi tak. Do Bolívie bych se odstěhoval, kdybych se chtěl stát poustevníkem.

● Zkus přidat několik praktických rad pro ty, co by se do Bolívie chtěli podívat. Jaké jsou náklady na cestu?

Letenku je třeba koupit co nejdřív. Vyjde to levněji. My jsme za letenku z Vídně přes Madrid do Santiaga platili přes 23 tisíc. Očkování, bez kterého se neobejdeš, nás vyšlo na 5 tisíc. Do hor si musíš pořídit dobré oblečení. Doprava tam je hodně levná, ubytování a jídlo také. Počítám tak 18 tisíc. Dohromady počítám tak 50 tisíc na jednoho. Ale určitě to stojí za to. Po měsíci na cestách jsme měli pocit, že jsme pryč půl roku.

Sláva Vaic

Více najdete na <http://www.kollinger.cz/burinky>

Milan s Radkou v pampě. Občas si prý v Bolívii připadali jako nazi v trní.

Foto archiv-mk-

moc jsme se neznali a sešli jsme se všichni až v Madridu. Pět nás letělo z Vídně a dva z Londýna, pak jsme pokračovali do Santiaga de Chile, protože do Bolívie v podstatě nelze letět přímo. K týhle bandě jsem se dostal přes kolegu z práce. Chtěli taky do Bolívie a vycházelo jim to termínově s námi. Později jsme se ale na chvíli rozdělili.

● Přenesme se rovnou do Bolívie. Zkus ji stručně představit?

Jak už jsem naznačoval, je to jedna z nejméně rozvinutých zemí Jižní Ameriky. Rozlohou je asi čtrnáctkrát větší než ČR a žije tam asi 9 milionů lidí. Koncentrace je tedy mnohem menší než u nás. Žijou sdrúženě, takže jsou oblasti, kde skoro nikdo není. Asi 55% z nich jsou indiáni. A indián je i prezident Evo Morales. Ten má teď těžký období. Je tam demokracie a letos jen tak tak přestál ve funkci. Situace je tam teď celkem napjatá kvůli východním oblastem, které se chtějí osamostatnit. Geograficky se Bolívie rozkládá od 10° jižní šířky až

do 23° jižní šířky. Je to země s velkým rozdílem výšek. Většina obyvatel žije v nížinách, ale zemědělství a průmysl jsou soustředěny v horách. Největší město je La Paz, které leží v nadmořské výšce 3600 metrů. Druhé největší město je Sucre, které leží v nadmořské výšce 2600 metrů. Bolívie je země s velkým rozdílem výšek. Většina obyvatel žije v nížinách, ale zemědělství a průmysl jsou soustředěny v horách. Největší město je La Paz, které leží v nadmořské výšce 3600 metrů. Druhé největší město je Sucre, které leží v nadmořské výšce 2600 metrů.

Večerní doprava v centru La Paz.

Foto archiv-mk-

Silnice smrti (El camino de la Muerte). Autobus v kritickém místě cesty smrti pod vodopádem. Po této silnici se jezdí z La Paz do sedla La Cumbre (4750 m) a poté klesá až do džungle. Dále silnice pokračuje do Brazílie jako hlavní tah.

Foto archiv-mk-

Potosí. Jeden ze sta dolů na zinek, olovo a měď známé hory Cerro Rico. Dobrým zvykem při exkurzi je přinést horníkovi dary – alkohol (95%), koku a dynamit. Ten na snímku má koky plná ústa.

Foto archiv-mk-

Solná pláň Salar de Uyuni leží ve výšce 3650 m a rozlohou je jen o málo menší než Středočeský kraj. Na jejím východním cípu u vesničky Colchani se těží sůl pro celou Bolívii. Sůl se shrabává do kuželů, aby lépe vyschla.

Foto archiv-mk-

Pohled od andského ledovcového jezera Laguna Glacial (5038 m) k jezeru Titicaca (3812 m).

Foto archiv-mk-

VORLÍČEK PLAST® PLASTOVÁ OKNA A DVEŘE

KVALITNÍ A SPOLEHLIVÁ

- VYPRACOVÁNÍ CENOVÉ NABÍDKY ZDARMA
- PORADENSTVÍ A SERVIS PŘÍMO OD VÝROBCE
- KOMPLEXNÍ REKONSTRUKCE PANELOVÝCH DOMŮ
- ZAJÍMAVÁ CENA PRO KAŽDÉHO

ISO 9001 : 2000

GEALAN www.vorlicek-plast.cz

PRAHA
SLAVY
RAKOVNÍK
OKOLNÍ PŘÍLEŽ.
PLZEŇ

VOLEJTE ZDARMA 800 555 339

OKNA KRBY

AKCE
Plovoucí
podlaha
na klíč
vč. DPH
za
499 Kč

CELOLITINOVÉ
KRBOVÉ VLOŽKY A KAMNA

Horkovzdušné vytápění
Pískovcová dlažba

Tel. 605 938 605, 777 596 351
fax: 313 518 309
e-mail: laguna@seznam.cz
www.laguna-krby.cz

**ZAMĚŘENÍ, KONZULTACE, NABÍDKA, MONTÁŽ, DOPRAVA
MOŽNOST PRODEJE NA SPLÁTKY NEBO LEASINGU**

Areal U Šmídů (bývalé OSP)
Vzorkovna – Sportovní 99/II., Rakovník